

Pataki Gábor

SÍRKŐ és ÁRVÁCSKA

Töredékek
nyomában

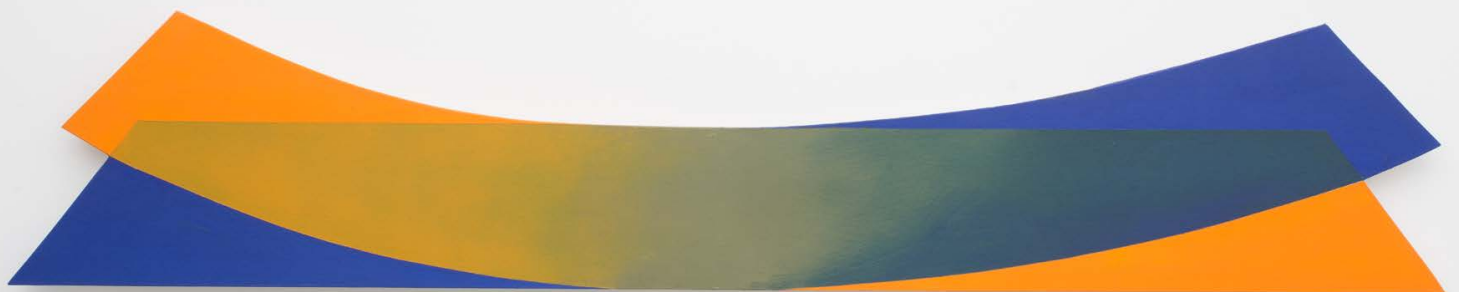
K 11 Art Foundation,
Hongkong,
2021. II. 28-ig

A Q Contemporary ugyan nem nyitotta még meg budapesti központját, de első bemutatkozó kiállítását már megrendezhette. Nem is akárhogyan: a K 11 Art Foundation kulturális központja a dokkok közelében Hongkong egyik művészeti zászlóshajója. Alapítója az az Adrian Cheng, aki az Art Power 2020-as rangsorában az előkelő tizenkettedik helyet foglalja el. A milliárdos üzletember ugyan egy ma érdekes konnotációjú vuhani művésznegyed alapításával kezdte pártolói tevékenységét, mára azonban hat nagy kínai központ megszervezője, s többek között a Tate, a MOMA és a Centre Pompidou tanácsadó boardjának tagja lett. Fő feladatának a kínai kortárs művészet bemutatását, annak nemzetközi kontextusba helyezését tekinti.

MAURER Dóra:
Biciniák 5, 2015,
akril, vászon, fa,
25×126 cm
↓

Amúgy a kiállító alapítvány elnöke, Queenie Rosita Law is ott szerepel az Ázsia leginvenciózusabb fiatal vállalkozóit összegyűjtő listán. A nagyapja által alapított divatcég, a Bossini örököseként Európában folytatott művészeti tanulmányokat, s utána fordult érdeklődése egy azon a tájon ismeretlen terepnek, a közép-kelet-európai művészet felé. Ahogy többször is nyilatkozta, az alkotók munkáiból kiérezhető erő és küzdelmesség nyugtázta le először, majd a rendszeressé váló műterem-látogatások során fogalmazódott meg benne a gyűjteményalapítás gondolata.

Honlapjukon harmincnegyzolc művész szerepel, de a névsor nyilván egyre bővül, hiszen a hongkongi kiállításon például az ott még fel nem tűntetett Szíjártó Kálmán konceptuális folyamatszekvenciáit (egy kézbe fogott, fo-

kozatosan hamuvá váló cigarettát) is láthatta a közönség. Annak mindenképpen örülnünk kell, hogy az országok szerinti megoszlásban mi vezetünk, és tízen (Bak Imre, Fehér László, Hantai Simon, Keresztes Zsófia, Keserü Ilona, Maurer Dóra, Nádler István, Nemes Márton, Rákóczy Gizella, Reigl Judit) képviselik a magyar művészetet. A nemzetközi szcénában amúgy is a lengyelek, csehek és románok promóciója a jobb, senki sem kárhoztatja hát Queenie Law-t a mieink enyhe favorizálásáért.

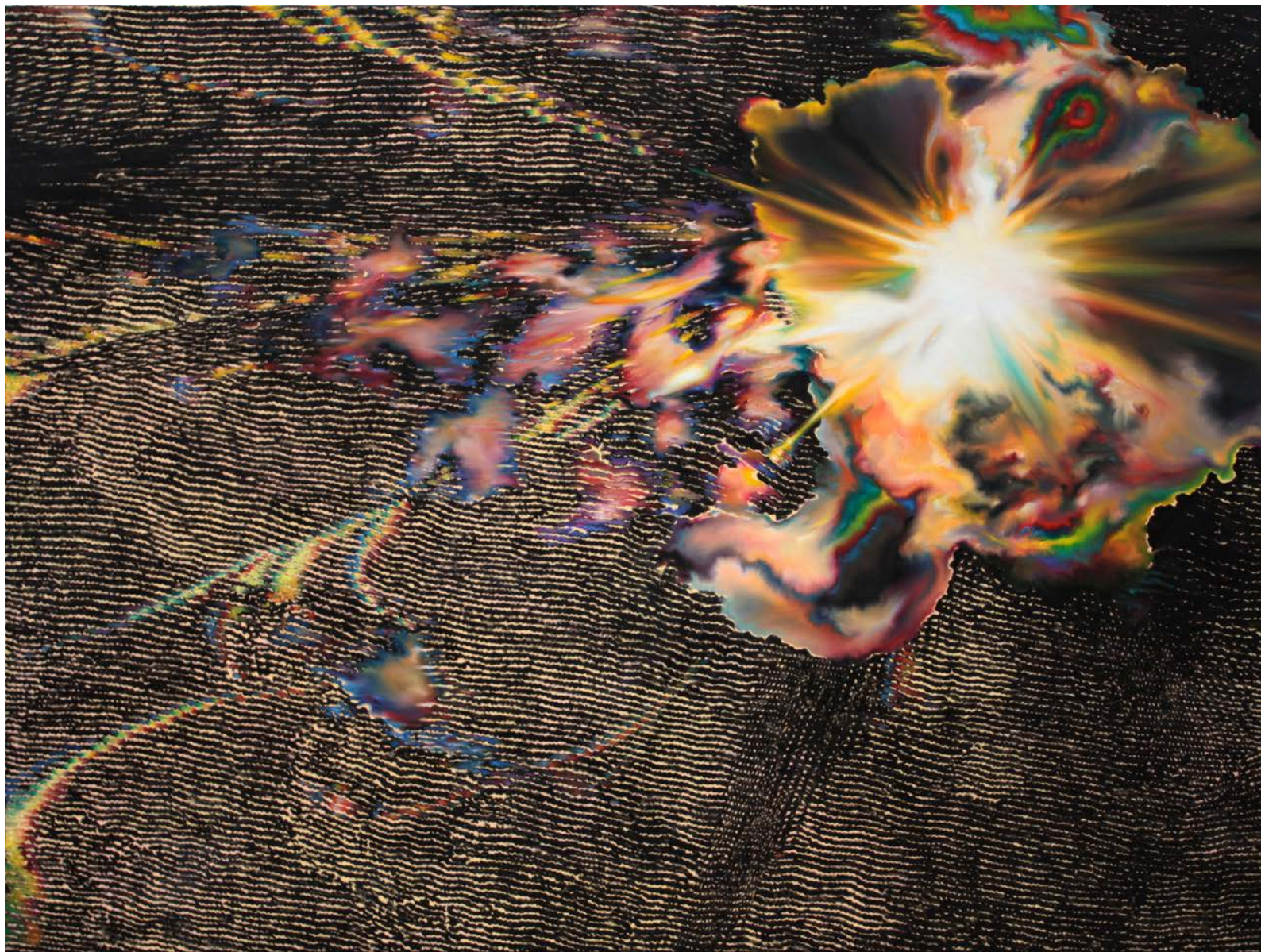
Ami a gyűjtemény súlypontjait illeti, a főszerep az 1920 és 1940 között születetteké. Azaz a modern és a neoavantgárd művészet mestereié, akik közül sokan szülőföldjükön kívül, Párizsban, Rómában teljesítették ki életművüket. Kiemelt figyelmet kapnak a nőművészek: Reiglön, Keserün, Maureren kívül olyan formátumok, mint a lengyel Abakanowicz, a románok kicsit titokzatos Geta Bratescuja, a cseh Eva Kmentová vagy olyanok, mint a (nem csak nálunk) kevésbé ismert, szerb Olga Jevrić és Mira Brtka, illetve a lengyel Wanda Czetkowska. Mellettük persze ott szerepel a gyűjteményben Julije Knifer, Stano Filko, Constantin Flondor és Stanislav Kolibal is. A sztárok és a kevésbé befutott művészek keveredése, váltakozása teszi-teheti a gyűjteményt izgalmasabbá, fontosabbá egy csak biztonsági köröket futó kollekciónál.

A másik irány a fiatal, már nem kezdő, de még nem a toplistákon jegyzetteké. Tőlünk Keresztes Zsófia vagy Nemes Márton jó választásnak tűnik, a román Șerban Savu-nak vagy a cseh Anna Hulačovának sincs miért aggódnia; a többiekéről, mint a román Alin Bozbiciuról, a cseh Klára Hosnedlováról vagy az ukrán Artem Volotikinről még korai lenne határozott véleményt formálni. Amúgy érdekes megfigyelni, hogy míg a „klasszikussá érett” mesterek

↑
Mira BRTKA: *Cím nélkül*,
1980, hímzés, 50×70 cm
HUNGART © 2021

Anna HULAČOVÁ:
Árvácska, 2020, beton,
digitális print, fémlemez,
38×28×23 cm
HUNGART © 2021
←

↑
 Artem VOLOKITIN:
Utókép I. (Szivárvány),
 2019, olaj, vászon,
 120×160 cm
 HUNGART © 2021

java a nonfiguratívitás valamelyik, elsősorban geometrikus, kisebb arányban expresszív változatát képviseli, addig a fiatalok döntően az új figuráció jegyében tevékenykednek. Ahol talán még erősíteni lehetne, felfedezéseket lehetne tenni, az pont az innen is hiányzó generáció, az 50-es, 60-as években születettek körül keresendő. Fehér László, a horvát Vlado Martek vagy a bolgár Szaso Sztojcov mellé még elférnének néhányan.

Mindenesetre gyógyíthatatlanul közép-európai szívünket öröm s remény tölti el, hogy egy teljesen más kulturális alapokon szocializálódott gyűjtő is rezonál ezekre a hullámhosszokra. Méginkább, hogy elképzeléseit komolyan is veszi. Az már látszik, hogy a *Töredékek nyomában* (Tracing of Fragments) címmel megrendezett kiállítás valóban ráirányíthatja a városállam (illetve most már „különleges közigazgatási terület”) gyűjtőinek és érdeklődőinek figyelmét e számukra még ismeretlen művészeti régióra.

Mindezt valószínűleg csak fokozatosan, megfelelő körítéssel lehet elérni. A művek dialógusának szándéka mellett ezért is egészül ki a bemutató négy kínai művész és három világsztár, „húzónev” alkotásaival. A szárazföldi Kínában dolgozó művészek közül talán Wang Gongxin a legismertebb, aki annak idején New York-i ösztöndíjasként, Bruce Nauman munkatársaként lett a kínai videóművészet úttörője. *Úlhetetlen* című, még Amerikában 1994-ben készült installációján vörös villanykörték hozták virtuális mozgásba a tejjel és tintával megtöltött fém-

székeket. Videóinstalláció Tao Hui, „sima” videó Cheng Ran munkája is.

A kiállítás presztizsét növelendő, szerepel a K 11-ben Al Held jellegzetes, téglatesteket és ívelt idomokat rava-szul összekapcsoló képe, Christian Boltanski oltárt idéző installációja és a globális művészet eleven példajaként az Argentínában született, New Yorkban és Berlinben dolgozó thaiföldi művész, Rirkrit Tiravanija pingpongasztala, melyet elvileg a szlovák antiművészet legnagyobb alakjának, a kiállításon és a gyűjteményben nem szereplő Julius Kollernek konceptuális telítettségű „UFO-pingpongbajnoksága” inspirált.

A kiállítást virtuálisan bemutató link egy nagy méretű, bár beugrókkal tagolt, egykorvult ipari épületet jár körül. A szellős, white cube-szerű rendezés fókuszpontjába igazi telitalálatként Keserű Ilona két szíves-sírköves képe került, melyre szépen rímel Anna Hulačova nyersbeton szobra a konkáv fejforma közepére printelt kék árvácskával. A hatásos együtttest jól egészítik ki Mira Brtka konceptuális jellegű szövött képei. Maurer Dóra kék-sárga *Biciniája* tőlük távolabb, egy másik teremrészben kapott helyet.